

عنوان مقاله:

بررسی رابطه بین رشد اقتصادی و مصرف فرآورده های عمده نفتی در ایران

محل انتشار:

چهارمین همایش ملی انرژی (سال: 1382)

تعداد صفحات اصل مقاله: 1

نویسنده:

آذر مصطفایی

خلاصه مقاله:

نفت خام به عنوان یکی از عوامل مهم در تولید، همواره جایگاه ویژه ای در اقتصاد جهانی داشته است. بخصوص پس از وقوع بحران های نفتی در دهه هفتاد میلادی که منجر به رکود اقتصادی در دنیای غرب شد، توجه به نفت و فرآورده های نفتی به عنوان عامل مهم در تولید معطوف شده و در دهه هشتاد میلادی، ارتباط بین نفت و رشد اقتصادی در کانون توجه تحلیل گران قرار گرفت. آنچه که هنوز در رشته اقتصاد انرژی مبهم و بحث انگیز می باشد، تعیین رابطه علیت بین مصرف انرژی، خصوصاً مصرف فرآورده های عمده نفتی و رشد اقتصادی است. سؤالی که مطرح می شود، اینست که آیا مصرف فرآورده های نفتی محرک رشد اقتصادی است یا رشد اقتصادی به افزایش مصرف فرآورده ها منجر می شود. با توجه به اینکه ایران دارای منابع غنی و گسترده انرژی، مخازن بزرگ نفتی و پتانسیل بالقوه انرژی می باشد، تعیین رابطه بین نفت و رشد اقتصادی، می تواند در تبیین سیاستهای بخش انرژی کمک مؤثری نماید. از دیدگاه مکاتب مختلف اقتصادی، مهم ترین عوامل مؤثر بر رشد اقتصادی عبارتند از: سرمایه و نیروی کار، اعم از متخصص و غیر متخصص. در تئوری های جدید رشد، عامل انرژی وارد مدل شده است ولی اهمیت آن در مدل های مختلف یکسان نیست. با توجه به اینکه سهم بزرگی از مصرف انرژی را، مصرف فرآورده های عمده نفتی (بنزین، نفت سفید، نفت گاز و نفت کوره) تشکیل می دهد، لذا در این پایان نامه سعی شده است که رابطه بین تولید ناخالص داخلی (جایگزینی از رشد اقتصادی) و مصرف فرآورده های عمده نفتی، بر اساس یک الگوی تصحیح خطای برداری برای دوره ۱۳۳۸ تا ۱۳۷۸ مورد بررسی قرار گیرد. برای تحلیل خواص پویای دستگاه نیز از روش های تجزیه واریانس و توابع عکس العمل آنی (تعمیم یافته) استفاده شده است. آزمون هم انباشتگی، وجود یک بردار یا رابطه تعادلی بلند مدت را میان متغیرهای تولید، نیروی کار، موجودی سرمایه و مصرف فرآورده های عمده نفتی تأیید می کند. براساس مدل تصحیح خطای برداری تخمین زده شده، بین تولید ناخالص داخلی و مصرف فرآورده های عمده نفتی در بلند مدت، رابطه علیت دو طرفه ای وجود دارد. بدین معنی که اگر تولید از مسیر بلند مدت خود منحرف شود، نوسانات مصرف فرآورده های عمده نفتی موجب تصحیح این انحراف می شود. به همین شکل اگر مصرف فرآورده های عمده نفتی از مسیر بلند مدت خود منحرف شود، نوسانات تولید، انحراف فوق را تصحیح می کند. در کوتاه مدت نیز یک رابطه ضعیف علیت از تولید به مصرف فرآورده ها وجود دارد. نتایج حاصل از تجزیه واریانس ها و توابع عکس العمل آنی نیز نتایج بدست آمده از مدل تصحیح خطای برداری را تأیید می کنند. بدین ترتیب، با توجه به اینکه فرآورده های نفتی در ایران به عنوان نهاده تولیدی مطرح می باشند، هرگونه محدودیت در مصرف آن، محدودیت تولید را به همراه خواهد داشت. با توجه به اینکه انرژی ارزان نقش مهمی در تسهیل فرآیند توسعه و صنعتی شدن داشته و صنعت کشور نیز تاکنون از مزیت انرژی ارزان برخوردار بوده است، با گرفتن این مزیت از صنعت، قدرت رقابتی آن از دست رفته و منجر به رکود و بیکاری در جامعه ...

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/18289>

